

Fulbright University Việt Nam

Chính sách phát triển 2019

Buổi (3): Hiện đại hóa và Đồng thuận Washington

Nội dung buổi học

- Ý nghĩa về ‘Hiện đại hóa’ và Phát triển – Khái niệm
- Các quốc gia phương Tây hiện đại hóa như thế nào?
- Về mặt lý thuyết, nên hiểu hiện đại hóa như thế nào?
- ‘Đồng thuận Washington’ đại diện cho hiện đại hóa như thế nào và có ý kiến nào phê bình đồng thuận Washington hay không? Hàm ý đối với những nước đang phát triển và Việt Nam?

Ý nghĩa của hiện đại hóa

NÂNG CAO KỸ NĂNG CỦA VIỆT NAM

Đào tạo đội ngũ lao động cho nền kinh tế thị trường hiện đại

Lực lượng lao động ở đô thị Việt Nam có tỉ lệ biết chữ cao

Quốc gia	Tỉ lệ biết chữ (%)
LAO PDR	67%
SRI LANKA	86%
BOLIVIA	84%
VIETNAM	95%
LUZANN CHINA	99%

▶ THE LABOR FORCE PASSES THE READING TEST ◀

Nhưng Việt Nam đang đối diện thiếu hụt nhân lực

Loại nhân lực	Tỉ lệ (%)
Chuyên viên	16%
Kỹ thuật viên	14%
Thợ	83%

Thiếu nhân lực
Thiếu kỹ năng cần thiết

KỸ NĂNG MÀ NHÀ TUYỂN DỤNG CẦN

- TƯ DUY**: Tư duy phản biện và sáng tạo, khả năng viết và tính toán, giải quyết vấn đề, trí nhớ và tốc độ tư duy
- KỸ NĂNG XÃ HỘI**: Kỹ năng mềm, kỹ năng quan hệ xã hội, kỹ năng cuộc sống, tính cách
- CHUYÊN MÔN**: Kỹ năng liên quan đến chuyên môn nghề nghiệp

NHỮNG KỸ NĂNG QUAN TRỌNG NHẤT MÀ NHÀ TUYỂN DỤNG CẦN

Công nhân	Văn phòng
Kỹ năng chuyên môn Giao tiếp Giải quyết vấn đề Làm việc nhóm Làm việc độc lập	Kỹ năng chuyên môn Lãnh đạo Giải quyết vấn đề Tư duy sáng tạo và phản biện Giao tiếp

BA GIAI ĐOẠN PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG

- HỌC TẬP Ở TRƯỜNG**: Giáo dục thời niên thiếu
- PHÁT TRIỂN TƯ DUY VÀ HÀNH VI**: Giáo dục tiểu học và trung học
- CHUẨN BỊ ĐI LÀM**: Giáo dục theo yêu cầu nghề nghiệp

HỆ THỐNG PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG LIÊN KẾT TỐT

ĐỐI TƯỢNG: NHÀ TRƯỜNG, NHÀ TUYỂN DỤNG, SINH VIÊN & PHỤ HUYNH

YÊU CẦU: THÔNG TIN TỐT HƠN, ĐỘNG LỰC HỢP LÝ, NĂNG CAO NĂNG LỰC

THE WORLD BANK

Source: Vietnam Development Report 2014: Skilling Up Vietnam: Preparing The Workforce For A Modern Market Economy

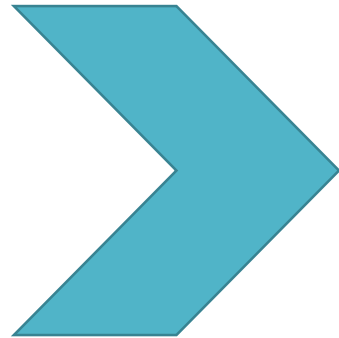
‘Nền kinh tế thị trường hiện đại’ nghĩa là gì?

Con đường hiện đại hóa của Việt Nam

Về mặt lý thuyết, Việt Nam đã theo đuổi ...

1. Thay thế nhập khẩu (Bảo hộ)
2. Kinh tế bắt kịp (những ngành nghề cạnh tranh)
3. Lĩnh vực Khoa học và Kỹ thuật cơ bản hàng đầu

Với nguồn lực và nguồn vốn hạn chế - Việt Nam phải chú ý hơn đến phương án 1 và 2

Không có nhiều tiến bộ trong phát triển con người, khoa học và kỹ thuật, sáng kiến tri thức

Cạnh tranh với các nước khác

Vì sao Việt Nam nên hiện đại hóa?

Hiện đại là gì?

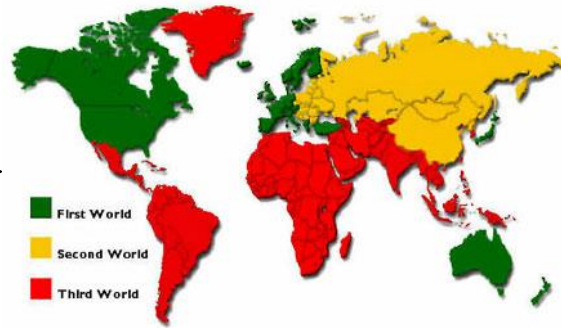
Những đặc điểm quan trọng của hiện đại? (so sánh tiền hiện đại)

** ‘Định nghĩa về Phát triển’ trong từ điển – ‘những quốc gia hoặc khu vực đang phát triển có nền kinh tế chưa đạt đến trình độ của Bắc Mỹ, Tây Âu, v.v.’ (slide Buổi học 1)

Chú ý đến ‘Hiện đại’

Bối cảnh lịch sử

Chiến tranh lạnh 1950s
Siêu cường quốc Mỹ
Kế hoạch Marshall
Chú ý đến bất bình đẳng
trong phát triển

Để chặn đứng làn sóng chủ nghĩa xã hội

Tạo ra vùng đệm
chống lại
chủ nghĩa xã hội
Sự phát triển của
Thế giới Thứ ba

Nước đang
phát triển

Các nước
hiện đại

Nền tảng triết học

M. Condorcet

“Phát triển thông qua tiến bộ khoa học kỹ thuật”

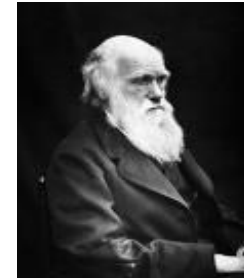
E. Durkheim

“Phân công lao động”

I. Newton

“Nhân loại tiến bộ thông qua ý tưởng mới”

C. Darwin

“Tiến hóa”

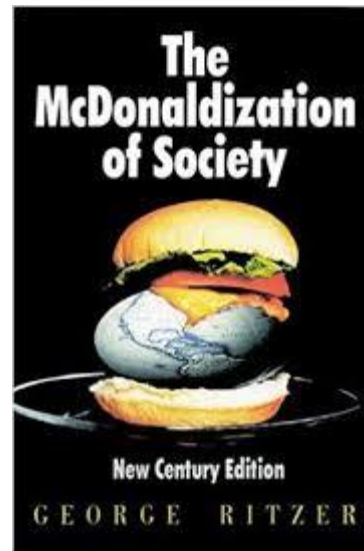
T. Parsons

“Chức năng của khoa học kỹ thuật”

Xã hội hiện đại được định nghĩa như thế nào?

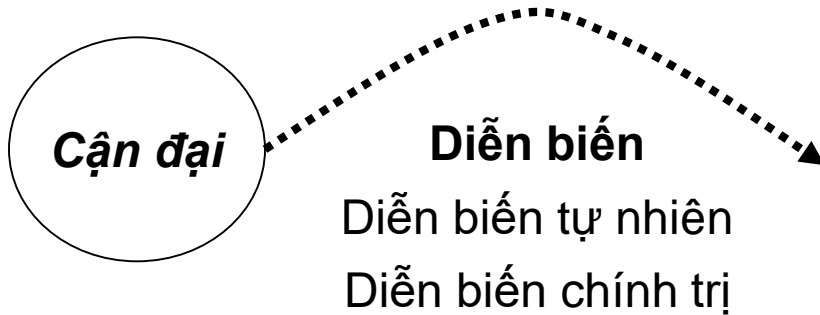
McDonald hóa

Dimensions of "McDonaldization"

1	Efficiency
2	Calculability
3	Predictability
4	Control
5	Irrationality

Xã hội hiện đại

**Kinh tế
hiện đại**

**Chính trị
hiện đại**

**Xã hội
hiện đại**

“Xã hội hiện đại”

- **Gia đình hạt nhân chỉ thực hiện một số chức năng**
- **Nền kinh tế có nhiều ngành nghề phức tạp và chuyên môn hóa cao**
- **Cấu trúc chính trị có nhiều khác biệt**
- **Quyền lực có nguồn gốc pháp lý và lý tính**

Truyền thống vs. Hiện đại

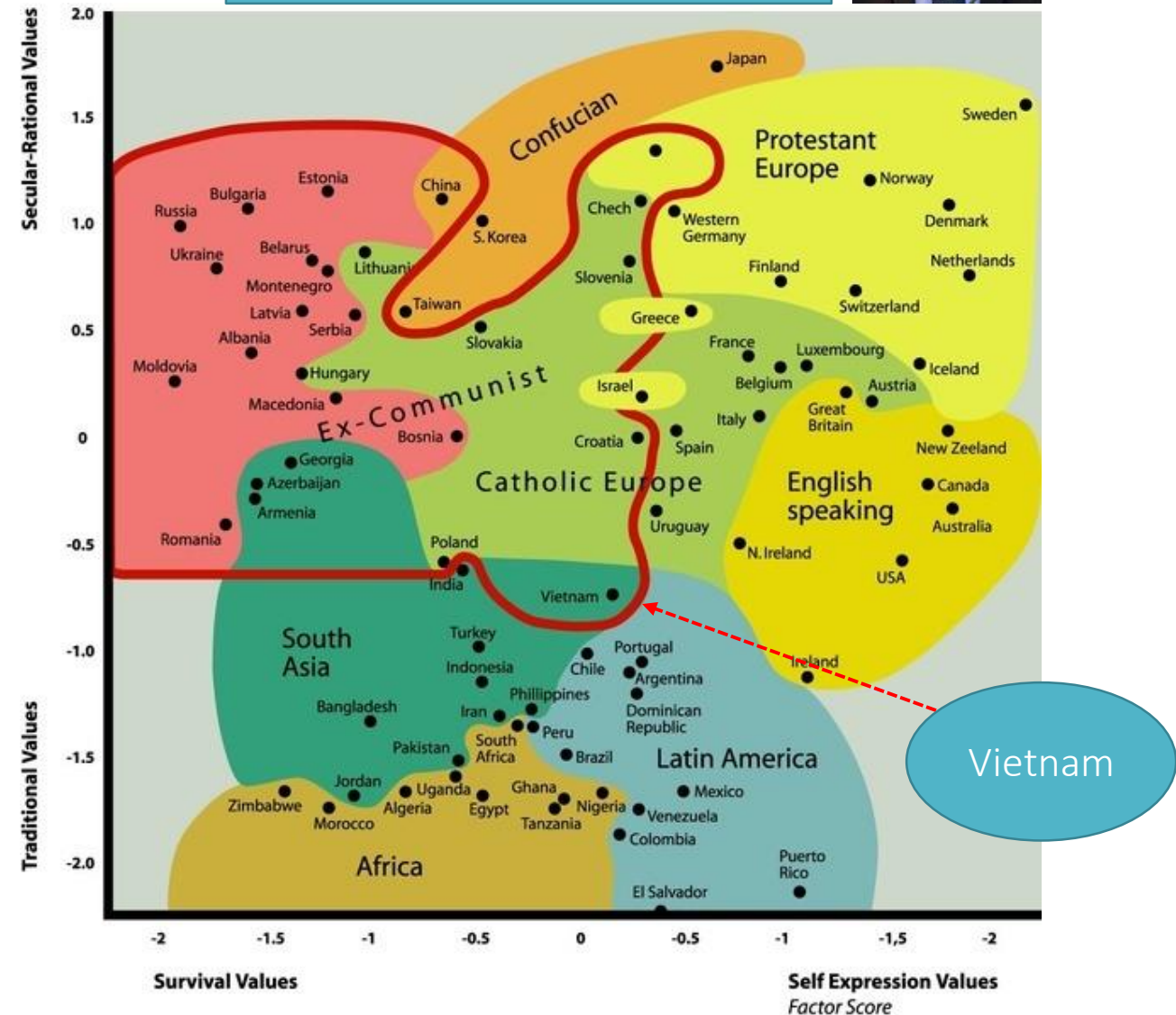
Những đặc điểm chính	Truyền thống	Hiện đại
Công nghệ	Sức kéo gia súc Nông nghiệp Cơ học	Sức kéo phi gia súc Công nghiệp Hữu cơ (phức tạp)
Thành quả	Nông thôn Tuổi thọ thấp	Đô thị Tuổi thọ cao
Thái độ	Gemeinschaft “tin tưởng vào sự thiêng liêng của những truyền thống xa xưa”	Gesellschaft “lý trí trong tư duy, tin vào kỹ cương pháp lý của những nguyên tắc, chuẩn mực”
Phân công lao động Chuẩn mực pháp lý Bản sắc	Nhiều vai trò trong một Địa phương Tập thể	Vai trò cụ thể Toàn cầu hóa Cá nhân

Văn hóa-xã hội

- Những giá trị truyền thống cản trở sự phát triển của một quốc gia, vd. coi trọng gia đình nhiều thế hệ, hạn chế di động địa lý (Talcott Parsons)

Giá trị truyền thống	Giá trị hiện đại
Tin tưởng vào số mệnh	Tự tay làm nên thành công
Chủ nghĩa địa phương cục bộ	Chủ nghĩa toàn cầu hóa
Chủ nghĩa tập thể	Chủ nghĩa cá nhân

Nguồn: [World Values Survey](#)

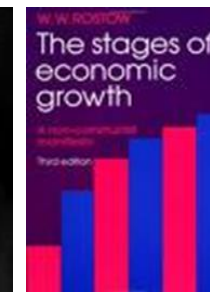
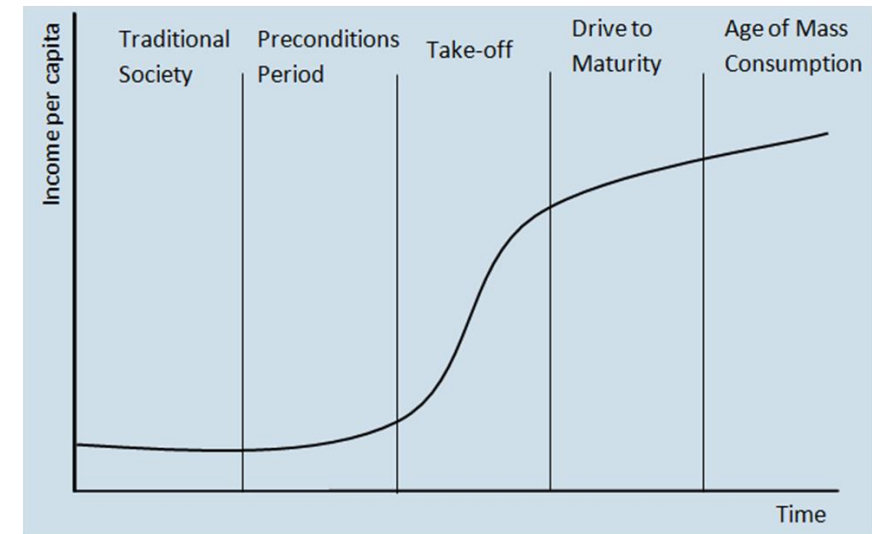
Hiện đại hóa kinh tế

- W. W. Rostow (1960) *Những giai đoạn phát triển kinh tế*:

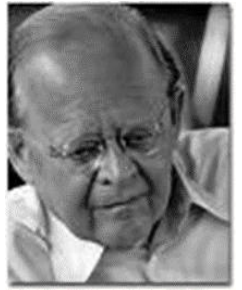
Năm giai đoạn tăng trưởng kinh tế: giai đoạn 1 (xã hội truyền thống) - giai đoạn 2 (chuẩn bị cất cánh) – giai đoạn 3 (cất cánh) – giai đoạn 4 (tiến đến trưởng thành, mở rộng công nghệ hiện đại) – giai đoạn 5 (tiêu dùng cao)

Giả sử tất cả các quốc gia đều phải trải qua cả 5 giai đoạn này – một quá trình đồng nhất, rập khuôn những giá trị và thể giới quan của Châu Âu/Bắc Mỹ

- Quy trình không thể đảo ngược, có tính cấp tiến và biến đổi (nhưng không có tính cách mạng)

Hiện đại hóa chính trị-xã hội

Karl Deutsch

- K. Deutsch (1961) “Hiện đại hóa xã hội” – quá trình xói mòn của những cam kết xã hội, kinh tế và tâm lý **cũ**

*Thông qua tiếp xúc với hiện đại:
Truyền thông đại chúng, Bầu cử,
Đô thị hóa, Lao động ngoài lĩnh
vực nông nghiệp, Biết chữ, Thu
nhập trên đầu người, v.v.*

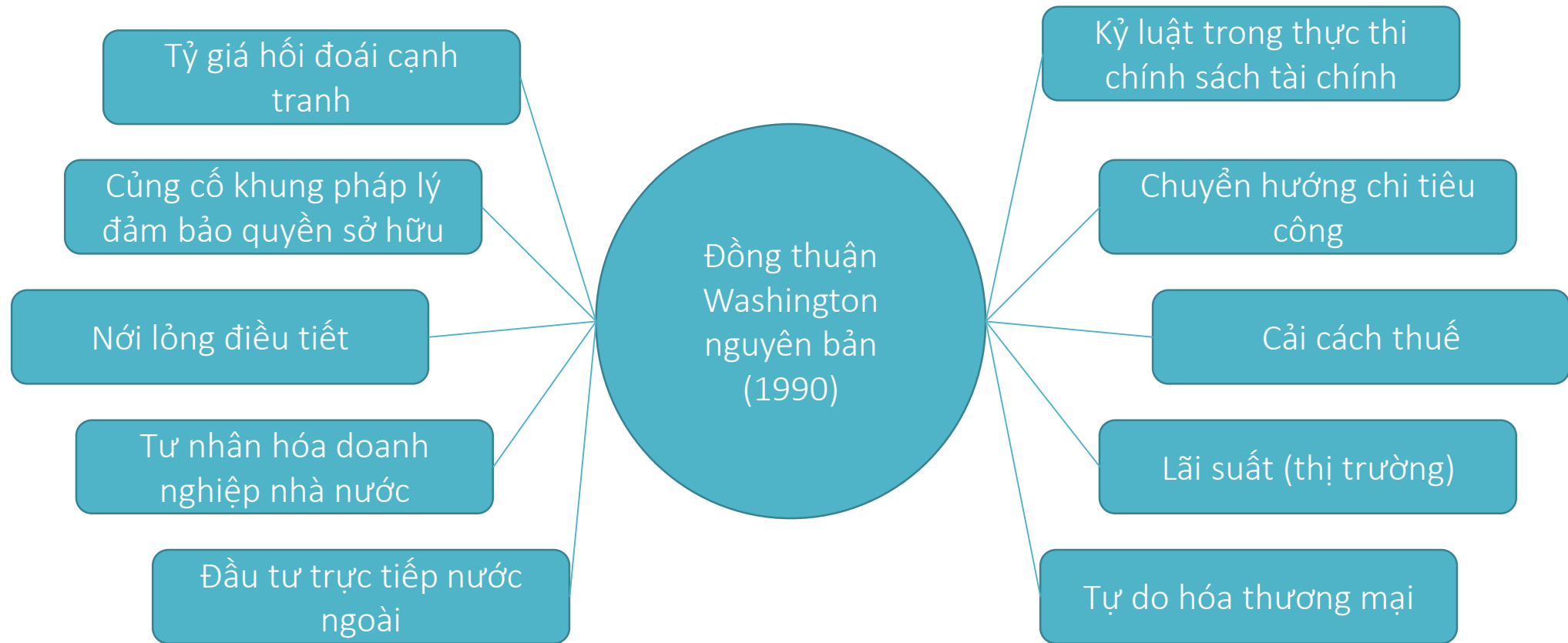
Xuất hiện những hình thức xã hội hóa mới và những hành vi chính trị-xã hội mới

Tinh túy của Hiện đại hóa kinh tế

John Williamson

Một số cam kết khác: chống tham nhũng, thị trường lao động tự do, hiệp định WTO, mạng lưới an sinh xã hội, giảm tỉ lệ đói nghèo, v.v.

Các nước đang phát triển và Hiện đại hóa

- Phương Tây đầu tư vào nhà máy, chuyên môn và trang thiết bị - sử dụng những khoản vay từ Ngân hàng Thế giới, IMF, những tổ chức hỗ trợ phát triển của phương Tây
- Phương Tây tài trợ cho nền giáo dục ưu ái người tài (những giá trị của chủ nghĩa toàn cầu, chủ nghĩa cá nhân và cạnh tranh)
- Truyền bá những tư tưởng hiện đại thông qua truyền thông đại chúng, học thuật và du lịch, v.v.

Chỉ trích đối với tư tưởng hiện đại hóa

- Hãy suy nghĩ về những điểm hạn chế của lý thuyết hiện đại hóa / đường lối hiện đại hóa của phương Tây:
 1. Thuyết vị chủng
 2. (vd.) Nhật Bản & Những con hổ châu Á
 3. Tiếp cận
 4. Giá trị hệ sinh thái